

SWOT АНАЛІЗ СТАНУ ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

В кризових умовах господарювання актуальною для вітчизняних сільськогосподарських підприємств, які опиняються на межі банкрутства є необхідність розробки дієвого механізму поширення знань, досвіду та достовірної інформації, який сприятиме успішному проведенню заходів для їх економічного оздоровлення.

Розвиток ринкових відносин, зміна державної форми власності, створення різних сільськогосподарських формувань та перепрофілювання працівників привело до організації в Україні інформаційно-консультативної діяльності

Визначною функцією сільськогосподарських інформаційно-консультативних служб є надання допомоги сільськогосподарським підприємствам в розробці стратегії їх розвитку. Важливе місце в діяльності консультативних служб займає наука, це, насамперед, робота з організації зустрічей, семінарів, курсів, фермерських гуртків самоосвіти.

Досвід таких країн як Латвія, Литва, Польща, Чехія, Угорщина, Румунія, Словенія та ін. підтверджує високу ефективність сільськогосподарського консультування як інструменту, що сприяє інноваційним процесам в аграрному секторі. Така політика пояснюється тим, що інноваційний розвиток аграрного сектору визначається на сьогодні не тільки кількістю і якістю науково-технічних розробок, а й перш за все, масштабами і темпами їх освоєння на виробництві [2].

В Україні сільськогосподарські дорадчі служби функціонують в усіх областях, їх діяльність регламентується рядом нормативно-правових актів, а саме: Закон України «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність» від 17.06.2004 № 1807-IV; Наказ Міністерства аграрної політики України «Про затвердження Положення про кваліфікаційне свідоцтво сільськогосподарського дорадника та сільськогосподарського експерта – дорадника» (від 26.04 2005 р. № 176); Наказ Міністерства аграрної політики України «Про професійне навчання дорадників та експертів-дорадників» (від 11.07.2005 р. № 311); Концепція формування державної системи сільськогосподарського дорадництва, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. № 1098 [3].

Ми погоджуємося із твердженням Н.В. Бондарчук, яка наголошує на доцільності організації інформаційно-консультативної служби на базі науково-дослідних і освітніх установ [1].

В Дніпропетровській області прикладом сільськогосподарських інформаційно-консультативних служб є створене 22 вересня 2005 року ТОВ «Дніпропетровська сільськогосподарська дорадча служба».

Однією з необхідних умов економічного оздоровлення сільськогосподарських підприємств, є своєчасне виявлення проблемних аспектів діяльності, ще на етапі виникнення кризової ситуації. Кваліфікована консультативна допомога забезпечить керівників сільськогосподарських підприємств теоретичними та практичними навичками вирішення кризових ситуацій.

При організації агроконсалтингової діяльності в сільському господарстві важливо сформувати кадровий потенціал, як з фахівців універсалів, так і з вузькопрофільних фахівців з конкретних питань інноваційного розвитку. Такий підхід дозволить максимально використовувати робочий час фахівців, адже питання, з якими приходять клієнти, можуть відноситись до різних галузей знань, і вимагають різного ступеня опрацювання. В умовах кризи, попит на консультативні послуги не значний, а економічний стан більшості сільськогосподарських підприємств є збитковим, отже утримувати великий штат високооплачуваних фахівців консультативним службам не доцільно. В зв'язку з цим надання консультативних послуг працівниками галузевих вищих навчальних закладів та навчально-наукових інститутів, є досить перспективним напрямком.

Кризовий стан економіки України має негативні тенденції, тренди і прогнози для вітчизняних сільськогосподарських підприємств. Все частіше виникає необхідність в проведенні економічного оздоровлення сільськогосподарських підприємств, тому потреба в консультативних послугах вузькопрофільних фахівців в умовах сьогодення набуває все більшої актуальності. Для організації агроконсалтингової діяльності в Дніпропетровській області, необхідно виявити проблеми сільськогосподарських товаровиробників, та визначити сильні і слабкі сторони, які впливають на їх розвиток. Для визначення доцільності впровадження агроконсалтингової діяльності вважаємо доцільним провести SWOT аналіз інноваційної активності та ринку консультативних послуг в області (1).

SWOT аналіз стану інформаційно-консультаційної діяльності в сільському господарстві Дніпропетровської області

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
1. Реалізація єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки. 2. Високий науковий потенціал галузевих ВНЗ та навчально-наукових інститутів. 3. Підвищення конкурентоздатності сільськогосподарської продукції на підприємствах, які активно впроваджують у виробництво інноваційні технології та техніку.	1. Недостатнє фінансування сільськогосподарських консультаційних служб з обласного бюджету. 2. Недостатність кваліфікованих кадрів для здійснення консультаційних послуг. 3. Відсутність ринку інформаційних послуг. 4. Відсутність у більшості сільськогосподарських підприємств фінансових ресурсів для оплати висококваліфікованих спеціалістів для розвитку діяльності.
Можливості (Opportunities)	Ризики та загрози (Threats)
1. Інтенсифікація використання наукового та консультаційного потенціалу всіх суб'єктів консультаційних послуг. 2. Необхідність створення єдиного інформаційного центру для сільськогосподарських підприємств.	1. Вступ України до ЄС і втрата конкурентоздатності вітчизняних товарів.

Враховуючи важливість діяльності сільськогосподарських підприємств для Дніпропетровської області, доречно виділити напрямки розвитку консультаційної діяльності для впровадження в діяльність сільськогосподарських підприємств, в основі яких, повинні бути такі важливі елементи [4]:

- джерела фінансування консультаційних послуг з подолання кризи, на базі наукових і освітніх центрів Дніпропетровської області;
- поліпшення платіжної дисципліни, нормування запасів;
- методики оцінки ефективності використання консультацій фахівців для сільськогосподарських підприємств;
- механізми державного стимулювання співпраці консультуючих організацій з сільськогосподарськими підприємствами.

Аналіз сильних і слабких сторін стану інформаційно-консультаційної діяльності для сільськогосподарських підприємств Дніпропетровської області з точки зору потенціалу розвитку агроконсалтингового центру з питань економічного оздоровлення свідчить, що:

- більшість сильних сторін не є перевагами області, так як вони властиві й іншим областям;
- більшість переваг нейтралізується аналогічними недоліками, зокрема брак власних ресурсів у сільськогосподарських підприємств, рівень державної підтримки, нерозвиненість інформаційної інфраструктури.

Однак, необхідно відзначити достатній потенціал для ефективного розвитку інформаційно-консультаційної діяльності в сільському господарстві, що насамперед пов'язано з функціонуванням в обласному центрі Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету, який є важливою ланкою в забезпеченні висококваліфікованими консультантами, а саме науково-педагогічними працівниками.

Список використаної літератури:

1. Бондарчук Н.В. Інформаційно-консультаційні послуги в сільському господарстві: досвід країн з розвинутою економікою [Електронний ресурс] / Н.В. Бондарчук // Ефективна економіка. – 2010. – № 1. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=107>.
2. Ільницька Г.Я. Формування фінансово-економічного механізму управління підприємством / Г.Я. Ільницька // Науковий вісник. Український державний лісотехнічний університет: Збірник науково-технічних праць. – 2004. – Вип. 14.7. – С. 291-294.
3. Милованов Є.В. Органік в Україні [Електронний ресурс] / Є.В. Милованов // Офіційний сайт Федерації органічного руху України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.organic.com.ua/uk/homepage/> 2010-01-26-13-42-29.
4. Ткаченко А.С. Целесообразность экономического оздоровления на основании оценки деятельности сельскохозяйственных предприятий / А.С. Ткаченко // Уральский вестник. – 2016. – С. 68-72.